

ACCIDENTELE DE CIRCULAȚIE ȘI IMPACTUL LOR ASUPRA VIETII ȘI SĂNĂTĂȚII SOCIETĂȚII

Autor st. gr. IM –062 Proguza Dumitru
Conducător științific: lector superior Vasile RUSU

Universitatea Tehnică a Moldovei

Abstract: O definiție a accidentului de trafic rutier ne-o oferă **Camil Suciu**: care caracterizează accidentul ca un eveniment de circulație petrecut pe drumurile publice în care au fost lezate persoane și/sau produs pagube materiale”. O alta definiție, mai complexă și mai exactă, consideră accidentul ca fiind „un eveniment produs pe drumurile publice, constând din coliziunea a doua sau mai multe vehicule, ori a unui vehicul cu un alt obstacol, lovirea sau calcarea pietonilor, având ca rezultat vătămarea integrității corporale ori moartea unei persoane, pagube materiale, precum și stânjenirea circulației”.

Cuvinte cheie : accidente rutiere, influența alcoolului asupra circulației, influența somnolenței asupra circulației, măsuri de siguranța a traficului.

Principalele cauze care conduc la apariția accidentelor de circulație sunt:

- **Accidentele datorate factorului uman** au, în ordine, următoarele cauze:

excesul de viteză, neatenția pietonilor, depășirea neregulamentară și neasigurarea priorității de trecere, conducerea sub influența băuturilor alcoolice.

b. Accidentele datorate factorilor tehnici: defecțiuni ale sistemului de frânare, direcție, iluminare și de semnalizare. Pare incredibil, dar din totalul accidentelor rutiere factorilor tehnici le revin până la 5-8%. De cele mai multe ori aceștia trebuie corelați cu factorul uman, „în sensul lipsei de preocupare pentru construirea, întreținerea și revizia corespunzătoare a autovehiculelor”.

c. Accidentele datorate factorilor rutieri: „latimea, declinitatea, curbura, natura și starea îmbrăcăminteii, indicatoarele, refugiile, spațiile verzi etc”, la care am adăuga alte surse de pericol ca: intersecțiile, podurile înguste, drumurile neiluminate, monotonia unor cai rutiere.

În concluzie, accidentele de circulație au la bază trei factori: omul, automobilul și drumul, dintre care rolul predominant îl are primul.

Cercetările de specialitate au relevat 14 factori psihici generatori de accidente:

- deficiențe în sfera atenției (concentrare redusă, instabilitate, fixitate);
- operativitate redusă a funcțiilor decizionale (lentoare, unilateralitate, slaba anticipare, deficit de informație etc.);
- slaba rezistență afectivă în situații critice (emotivitate, frica);
- impulsivitatea și agresivitatea (slabul echilibru psihomotor, nesocotirea pericolului, a regulilor de circulație și a prezenței celorlalți participanți la trafic);
- reactivitatea motorie scăzută (timp de reacție mare, discrepanța între momentul apariției stimulului și cel al efectuării operațiilor motorii);
- slabul autocontrol (dezorganizarea generală a comportamentului în situațiile critice);
- ambiția (centrarea unilaterală pe propriul Eu, exacerbarea tendințelor de autoevidențiere și autoafirmare etc.);
- indisciplina (nesocotirea condițiilor respective ale circulației rutiere; încălcarea regulilor de circulație);
- supraestimarea propriului nivel de competență (a însușirilor și capacităților);
- vitezomania, „beția vitezei” și plăcerea pe care o resimte cel în cauză;
- nervozitatea (rezistența scăzută la acțiunea factorilor perturbatorii), la frustratie; instabilitatea modului de abordare și reacție la stimulii externi);
- oboseala (disfuncția generală a sistemului personalității, cauzată de suprasolicitarea neuropsihică la volan).

Statisticile demonstrează că, în medie, din 5 accidente rutiere grave, trei au loc din vina conducătorilor auto și două din cea a pietonilor; bărbații se accidentează de patru ori mai mult decât femeile; nivelul mortalității cel mai ridicat este la persoanele din grupa de vârstă 18-25 ani.

Accentuăm consecințele nefaste ale alcoolului, consumului excesiv de medicamente și al stupefianțelor. La 0,5 % alcool în sânge se triplează riscul de accidentare; la 1% riscul este de 5 ori mai mare, la 1,5% de 15 ori iar la 2% de 55 ori.

În ultimii ani Accidentele Rutiere de rînd cu Bolile Cronice Netransmisibile și Fumatul au devenit adevărate Epidemii Globale care nu mai pot fi neglijate. Mai mult de 20.000.000 de oameni sunt accidentați grav sau mor pe șoselele din întreaga lume. Cea mai mare parte a acestora sunt în țările sărace sau în curs de dezvoltare dar numărul lor crește rapid datorită creșterii numărului de autovehicule. Dar în cea mai mare parte Accidentele Rutiere pot fi prevenite. Cu toate că în fiecare zi mai mult de 3000 de oameni mor în accidentele de circulație recunoașterea gravității și efectelor Accidentelor Rutiere este minimizată datorită faptului că de obicei sunt puține victime la un moment dat într-un accident, sunt mai puțin mediatizate și din acest motiv natura epidemică la nivel global al Accidentelor Rutiere a fost neglijată sau ascunsă Guvernanților, Managerilor și Publicului. Experiența țărilor dezvoltate demonstrează faptul că Accidentele Rutiere pot fi prevenite și măsurile luate de acestea în ultimii zece de ani au dus la salvarea de mii de vieți. Pentru a extinde această experiență și în țările sărace sau în curs de dezvoltare sunt necesare campanii pe termen lung pentru conștientizarea și mobilizarea Guvernanților, Managerilor, Conducătorilor Auto și a Publicului asupra Gravității consecințelor directe și indirecte a Accidentelor Rutiere și a necesității unor măsuri ferme și eficiente pentru prevenirea lor.

Accidentele Rutiere afectează toate sectoarele societății, în anul 2000 1.260.000 de oameni au murit în accidente de circulație reprezentând 2,2% din totalitatea deceselor și 25% din decesele provocate de accidente în general accidentele rutiere reprezintă cauza principală a deceselor pentru persoanele cu vârsta între 15 și 44 ani plasînduse pe locul 9 pentru toate categoriile de vîrstă. Prognoza OMS pentru 2020 indică trecerea accidentelor de circulație de pe locul 9 pe locul 3 ca cauză a deceselor după sinucideri și afecțiuni cardiovasculare, pentru anul 2020 decesele prin accidente rutiere vor atinge cifra de 8,4 milioane. Din nefericire din cele 1.260.000 de decese, 90% au avut loc în țările sărace și mediu dezvoltate și numai 10% în țările dezvoltate (care au reușit să reducă consecințele accidentelor de circulație cu 50% în ultimii zece de ani). ... Accidentele Rutiere au un enorm impact asupra sănătății, economiei și vieții sociale a persoanelor implicate, a familiilor acestora, a comunității și țării din care aceștia fac parte. În fiecare an în Uniunea Europeană Accidentele Rutiere sunt responsabile a mai mult de 50.000 de decese și peste 150.000 de persoane invalide care afectează la rîndul lor viața a peste 200.000 de familii (emoțional, economic și prin procesele civile sau penale). Pierderile economice provocate de Accidentele Rutiere reprezintă 1-3% din PIB al fiecărei țări iar la nivel global sunt de circa 518.000.000.000 USD din care circa 100.000.000.000 USD în țările în curs de dezvoltare (depășind de 2 ori suma dedicată asistenței financiare a acestora).

Somnolența la volan este la originea a 20-30 % dintre accidente - 30 % pe autostrăzi și 20 % pe șosele, au subliniat specialiștii în probleme de securitate rutieră.

A fi la volan între orele două și cinci dimineața mărește de 5,6 ori riscul producerii unui accident. Iar a dormi mai puțin de cinci ore, crește acest risc de 2,7 ori. De fapt, privarea de somn are efecte la fel de nocive ca și consumul de alcool, ceea ce majoritatea dintre noi ignoră: 17 ore de veghe - adică să te afli la volan la miezul nopții după o zi de activitate - echivalează cu 0,5 grame de alcool în sânge, iar 24 de ore de veghe înaintea urcării la volanul unui autovehicul este un fapt la fel de periculos ca și o alcoolemie de un gram.

Riscurile adormirii la volan, legate de luarea anumitor somnifere și a altor tranchilizante este foarte mare. Sa constat că zece la sută dintre răniții sau morții în accidentele rutiere se aflau sub efectul unui preparat psihotrop, riscul producerii unor accidente este mărit de la 2 până la 5 ori în urma consumului de substanțe sedative, tranchilizantele pe bază de benzodiazepine fiind cel mai adesea incriminate". De unde și mesajul repetat răspicat pe întreaga durată a colocviului amintit: înainte de a ne urca la volan, trebuie să dormim bine, și mai ales să nu fi luat somnifere.

O ancheta privitoare la conducătorii auto din Marea Britanie a constatat că 29% dintre cei intervievați au recunoscut că au fost pe punctul de-a adormi în timpul șofatului, în ultimul an. Aproximativ o pătrime din rîndul conducătorilor auto new-yorkezi a recunoscut că, uneori, au ațipit la volan. Circa o treime dintre conducătorii australieni de camioane, care au răspuns la o ancheta națională, au considerat ca oboseala este o problemă gravă. Studiul publicat, recent, arată că, din aproximativ 68 000 de incidente rutiere grave, produse în condiții meteorologice favorabile și în care a fost implicat un singur autovehicul, 10% s-au datorat oboselii.

În R. Moldova doar în primele 7 luni a anului curent în accidente rutiere au murit 217 persoane, în comparație cu perioada similară a anului trecut numărul accidentelor este în creștere cu 5 la sută .

În primele 7 luni ale anului în curs, în R. Moldova au avut loc 1 573 de accidente rutiere, în care au decedat 217 persoane. Alte 1991 au fost traumatizate.

De la intrarea în vigoare a Codului contravențional, la 31 mai, s-a redus numărul accidentelor rutiere produse din vina conducătorilor auto, dar nu și numărul accidentelor din vina pietonilor, a menționat Gheorghe Botnariuc, șeful Secției control asupra circulației rutiere, din cadrul MAI.

În ultimele două luni (iunie-iulie) au fost documentate 21 620 de contravenții, au fost aplicate 21 066 de amenzi, dintre care 13 000 au fost achitate. Cele mai multe amenzi sunt pentru necuplarea cénurei de siguranță, pentru lipsa poliței de asigurare, neefectuarea reviziei tehnice etc.

Comisia Europeană (CE) a făcut un ultim apel către toate statele membre să grăbească implementarea voluntară a sistemului de comunicare "eCall" pe mașini, ce ar apela automat 112 în cazul unui accident, informează agenția NewsIn.

În cazul unui accident rutier, acest sistem trimite automat către serviciile de urgență coordonatele geografice ale mașinii implicate, astfel putând fi salvate anual 2.500 de vieți omenești. Sistemul ar putea diminua timpul de răspuns în cazul accidentelor grave, ar micșora gravitatea rănilor cu 10-15% și ar salva viața persoanelor care nu știu sau nu pot spune unde sunt. Deocamdată, implementarea eCall de către autoritățile publice, companiile auto și operatorii telecom este voluntară, iar sistemul nu este operațional în prezent în niciun stat membru al UE.

Sistemul costă aproape 100 de euro pe vehicul

Bibliografia :

http://www.mdi.gov.md/norm_acts/

<http://www.google.md/>